Gimnazija Murska Sobota
Šolsko naselje 12
9000 Murska Sobota

DRUŽBENA SLOJEVITOST

Kaj je družbena slojevitost? Na čem temelji? Kakšna je funkcija posameznika v njej? Kako se obnavlja skozi zgodovino? Ali je pravična?!

Družbena slojevitost je oblika strukturiranja, ki temelji na funkciji posameznika v družbi, predvsem na poklicni delitvi dela. Je posebna oblika družbene neenakosti, ko se na temelju enakega ali podobnega statusa oblikujejo družbeni sloji, ki so med seboj v odnosih hierarhije. Pripadnost sloju določa življenjske možnosti posameznika za obnavljanje družbene slojevitosti. Obstoječ sistem družbene slojevitosti je legitimiziran (utemeljen kot pravičen). Poskrbijo ga temeljne družbene institucije: ekonomski, pravni, politični in izobraževalni sistem, religija, družina, itd.

Družbeni sloj je en del celotne družbe, katera živi v določenih političnih, družbenih, gospodarskih ter socialnih razmerah, ki se razlikuje od celote po svojem socialnem statusu, po premoženjskem stanju ter izobrazbi.

Različne oblike družbene slojevitosti obstajajo skozi celotno človeško zgodovino. Človek ima potrebo po položaju in vsak si želi splezati čim višje. To je odvisno od vloženega truda in žal tudi preko poznanstev in podkupnin.

Glede na to, da imamo v Sloveniji tržni ekonomski sistem in formalno kapitalistični sistem, pa je v družbi še vedno globoko zakoreninjena socialistična miselnost. Družbeno ureditev v Sloveniji neuradno poimenujemo slovenski socialistični kapitalizem.
Kapitalizem je družbeno gospodarska ureditev, ki temelji na privatni lastnini in trgu. Začetek je bil na koncu srednjega veka, ko so rokodelci začeli izpodrivati fevdalce. Razcvet se je začel z industrializacijo. Socializem pa označuje družbeno ureditev, organizirano na podlagi ekonomske dominacije države, ki teoretično ne omogoča izkoriščanja med družbenimi razredi.

Sociologi so na temo razslojenosti postavili več teorij, ki jih delimo na skupino konfliktnih in skupino funkcionalističnih teorij.

Menim, da Marxova in Webrova teorija držita, vendar imata manjše pomanjkljivosti. Če pa ju združimo pa vidimo da se pomensko dopolnjujeta. Erika Olina Wrighta je poskušal povezati Marxovo in Webrovo pojmovanje družbene slojevitosti. Menil je, da v sodobnem kapitalizmu obstajajo štirje razredi: kapitalisti, ki nadzirajo proizvajalna sredstva in delo drugih; drobna buržoazija, menedžerji in delavci. Večina prebivalstva spada med delavce, ki nimajo nobenega nadzora. Tudi te še delimo na delavce srednjega razreda, ki imajo višjo izobrazbo, položaj in plačo, in delavski razred. V Sloveniji, v kriznem času delavski razred ostaja brezposeln. Znano je, da kapital sam po sebi ne ustvarja bogastva, za to potrebuje delo delavskega razreda. Toda več ko delavci ustvarijo, več si prilastijo kapitalisti, večjo moč ima kapital nad njimi, sami pa so le v manjši meri udeleženi v bogastvu, ki ga ustvarjajo. Razkorak med bogatimi in revnimi bo čedalje večji. Na eni strani se koncentrirala bogastvo, na drugi strani pa revščina. Marx je imenoval ta proces osiromašenje (pauperizacija) delavskega razreda.

Skozi zgodovino se je menjalo več ureditev in opazila sem da idealna, pravična in enakovredna družba ne obstaja. Glavni problem je, da je družbeni sistem oblikovan tako, da služi vladajočemu razredu, kajti tisti, ki imajo proizvajalna sredstva, imajo tudi moč, da oblikujejo politične strukture, pravni sistem, šolski sitem, sistem verovanj, vrednotni sistem.

Slovenska družba je razslojena in nepravična. Mediji nam prikažejo, da lahko do bogastva in uspeha pridemo le z goljufijami, lopovščinami in podkupninami. Ter to ne le v višjem razredu, ampak tudi v delavskem, ki za svojo brezposelnost prejema različne dodatke in podpore, ki jih financira srednji razred. Zdi se mi, da, če ne bo vlada temu naredila konec, se bo izrinil srednjega razred. Tedaj bo nastal nov sloj in znova in znova se bodo spreminjale ureditve v družbi. Ljudje še vedno iščemo enakopraven in idealen sistem, ki ga nismo našli v sužnjelastništvu, fevdalizmu, komunizmu, … A do takrat upajmo, da ga bomo kdaj našli.